

Granity w Walimiu

Lokalizacja:

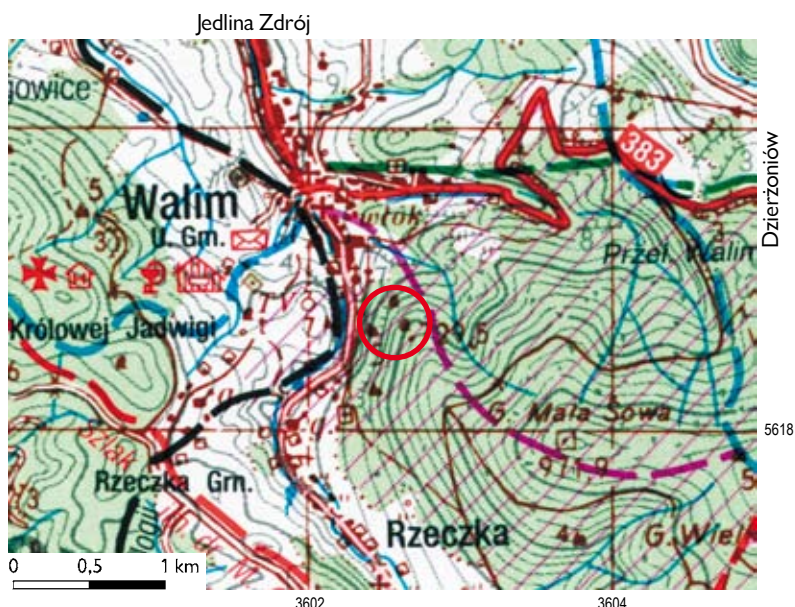
województwo dolnośląskie
powiat wałbrzyski
gmina Walim
miejscowość Walim

Rejon geograficzny:

Sudety z Przedgórzem Sudeckim
Sudety Środkowe
Góry Sowie

Jednostka geologiczna:

Sudety środkowe
blok Gór Sowich

1 Obiekt obejmuje zespół trzech sztucznych odsłoneń przy wejściach do sztolni walimskich zlokalizowanych przy szosie z Walimia do Rzeczek, 3,5 km od centrum Walimia, oraz Muzeum Sztolni Walimskich, w skład którego wchodzi: pawilon muzeum, ekspozycja geologiczna i historyczna, sztolnie i parking.

2 Najciekawszym odsłonięciem jest skalna nisza przy głównym wejściu do sztolni, obok pawilonu muzeum. Nisza ma szerokość około 20 m i wysokość kilkunastu metrów. Na lewo od wejścia do sztolni odsłaniają się migmatyczne gnejsy średnioziarniste, smużyste lub laminowane, zbudowane z kwarcu, skaleni i biotyту, lokalnie z domieszką granatu, syllimanitu i muskowitu. Niezwykle interesującą, z geologicznego punktu widzenia, jest żyła (dajka) jasnego, średnioziarnistego granitu, o miąższości około 1 m, ustawiona niemal pionowo i przecinająca gnejsy. W składzie granitu wyróżnić można kwarc, skalenie potasowe i plagioklasy oraz muskowit. W granitach lokalnie widoczne są strefy zbudowane z kwarcu i odmiany syllimanitu zwanej fibrolitem. Badania wykazały, że granity z Walimia powstały z przetopienia (w temperaturze około 650°C gnejsów zalegających poniżej i wdarły się (intrudowały) w leżący wyżej kompleks gnejsowo-migmatytowy. Wiek granitów na podstawie izotopowego datowania monacytu, określono na 380 mln lat.

3 Na prawo od wejścia do sztolni widoczny jest w gnejsach uskoc normalny. W strefie przyuskokowej intensywnie postępuje wietrzenie skał.

4 Podziemna trasa turystyczna obejmuje obiekty powstałe w czasie II wojny światowej, w wyniku tajemniczych prac

prowadzonych przez III Rzeszę w Górach Sowich. Znajduje się tutaj kilka hal (największa ma wymiary 80 m x 10 m x 8 m) połączonych sztolniami. Sztolnie Walimia są częścią większego systemu, najprawdopodobniej stanowisk dowodzenia Kwaterny Głównej III Rzeszy.

Obiekt znajduje się przy czarnym szlaku Martyrologii Jugowice – Głuszyca. W pobliżu Muzeum prowadzą także szlaki: czerwony, niebieski, żółty i zielony, które zapoznają z walorami krajobrazu, fauny i flory Gór Sowich i Rezerwatu Góra Chojna z zamkiem Grodno.

The granites from Walim

The site includes three artificial exposures at the entrances to the Walim adits, located at the road from Walim to Rzeczek, close to the Museum of Walim Adits.

The most interesting outcrop is a rock niche at the main entrance to the adit, close to the Museum pavillon. The rocks exposed are medium-crystalline, streaky or laminated, migmatitic gneisses composed of quartz, feldspars and biotite with minor garnets, sillimanite and muscovite. The intruding feature is a dyke of light, medium-crystalline granite, about 1 meter thick, almost vertical and concordant with the gneiss foliation. Granite is composed of quartz, K-feldspars, plagioclases and muscovite. Petrologic studies revealed that granite was formed by melting of underlying gneisses and intrusion into the overlying gneiss-migmatite complex. The age of granite was determined as 380 Ma. On the right side of the entrance a normal fault is visible in the gneisses.

Autor karty stanowiska dokumentacyjnego i fotografii:
R. Kryza (2005)

Wybrana literatura: 75, 152, 240, 347, 425